

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๐๓/๓๐๙

12100
ส.ล.ค.
ส่ง : กนธ. ✓ ส.ก.
รับที่ : ๕13183/64
1 ธ.ค. 2564 เวลา 10.10 น.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง กรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๓๘๐
ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) กรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวง

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอเรื่อง กรอบแนวทางการทบทวน
กฎกระทรวง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖)
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ด้วยแล้ว
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มี
กฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับ
สภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็น
ภาระแก่ประชาชน และรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด
โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง
และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ มาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑)
ของรัฐธรรมนูญฯ บัญญัติให้มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ
ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้
สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการ
เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระ
แก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

๑.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ กำหนดให้มีการ
ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ
ของประชาชน โดยกำหนดให้มีกลไกทบทวนกฎหมายที่ล้าสมัย หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับ

สภาพการณ์ กลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระ หรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน รวมตลอดทั้งกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของประชาชน

๑.๓ ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเร่งรัดพิจารณาทบทวนกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่กว่า ๗,๐๐๐ ฉบับ ให้เหมาะสมแก่กาลปัจจุบันตามหลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย (ex post evaluation of regulation) ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้แก้ไขเพิ่มเติมให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นคำขออนุมัติ อนุญาต จดทะเบียน หรือรับแจ้งเป็นหลัก เพื่อลดภาระและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามนโยบายรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government) และนโยบายรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ของรัฐบาล อันจะเป็นการเสริมสร้างความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ และสมควรให้ฝ่ายกฎหมายของหน่วยงานของรัฐพัฒนาการทำงานในลักษณะที่เป็นหน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน (Efficiency Enhancement Unit) ด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านกฎหมายของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีมติ

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดการพิจารณาทบทวนกฎกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบตามแนวทางดังกล่าวโดยเร็ว และให้ทุกกระทรวงรายงานแนวทางการแก้ไขกฎกระทรวงตามดำริดังกล่าวภายใน ๑ เดือน รวมทั้งเร่งรัดการพัฒนาการดำเนินงานของฝ่ายกฎหมายของทุกหน่วยงานตามแนวทางดังกล่าวด้วย

(๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวางกรอบแนวทางในการดำเนินการทบทวนกฎกระทรวงฯ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้ส่วนราชการต่อไป

๑.๔ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำกรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวงตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ รวมทั้งแบบรายงานท้ายกรอบแนวทางการดังกล่าวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งเวียนส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือแจ้งเวียนกรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวงให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วยแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่กรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวงเป็นแนวทางที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป ดังนั้น กรณีจึงเป็นเรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดการพิจารณาทบทวนกฎกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบตามกรอบแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้ส่วนราชการโดยเร็ว และให้ทุกกระทรวงรายงานแนวทางการแก้ไขกฎกระทรวงตามมติดังกล่าวภายใน ๑ เดือน (ภายในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๔)

ดังนั้น กรณีจึงเป็นเรื่องที่มีความเร่งด่วน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีจะได้ทราบถึงแนวทางการทบทวน กฎกระทรวงที่แต่ละส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำลังดำเนินการ ก่อนที่จะเสนอร่างกฎกระทรวง ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงตามผลการทบทวนดังกล่าวต่อไป

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กรอบแนวทางการทบทวนกฎกระทรวง มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๔.๑ กำหนดขอบเขตนิยามคำว่า “กฎกระทรวง” ให้หมายถึงกฎกระทรวงทุกฉบับ และหมายความรวมถึงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่กำหนดให้ประชาชนต้องดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใดในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ หรือที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับอายุใบอนุญาตหรือ วิธีการต่ออายุใบอนุญาต หรือที่กำหนดเอกสารให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องยื่นหรือแสดงในการติดต่อกับ หน่วยงานของรัฐ (ข้อ ๑)

๔.๒ กำหนดวัตถุประสงค์ของการทบทวนกฎกระทรวง โดยเป็นการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มี กฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับ สภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ประชาชน และไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร (ข้อ ๒)

๔.๓ กำหนดวิธีการทบทวนกฎกระทรวง ให้ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ แจ้งข้อมูลโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ <https://rs.ocs.go.th> โดยให้แจ้งจำนวน กฎหมาย พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ที่ยังใช้บังคับอยู่ และอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานระดับกรม รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ทางเนื้อหาให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการทบทวนฯ ให้ปรากฏสาระสำคัญดังนี้ (ข้อ ๓)

- (๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อาศัยเป็นอำนาจในการออกกฎกระทรวง
- (๒) ภาระที่ประชาชนจะต้องดำเนินการในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ข้อกำหนดที่อาจจะเกินกรอบอำนาจของกฎหมายแม่บท
- (๔) การเปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๕) ข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ
- (๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับอายุใบอนุญาตและวิธีการต่ออายุใบอนุญาต
- (๗) ความชัดเจนเพียงพอของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ความขัดแย้ง หรือซ้ำซ้อนกันเองหรือซ้ำซ้อนกับหลักเกณฑ์ของหน่วยงานอื่นในเรื่องเดียวกัน
- (๘) กฎหมายอื่นที่กำหนดให้ประชาชนต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในเรื่องเดียวกัน

- (๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- (๑๐) เอกสารที่กำหนดให้ประชาชนต้องใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๑๑) ค่าธรรมเนียม อากร ค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่ทางราชการ
- (๑๒) ข้อเสนอยกเลิก แก้ไข หรือปรับปรุงกฎกระทรวง ในกรณีที่มีการ แก้ไขปรับปรุง ให้ระบุว่า จะแก้ไขปรับปรุงเรื่องใดให้เป็นอย่างไร

๔.๔ กำหนดแบบรายงานผลการทบทวนกฎกระทรวงแนบท้ายกรอบแนวทางฯ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

๕. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรเสนอกรอบแนวทางการทบทวน
กฎหมายรวมทั้งแบบรายงานผลการทบทวนกฎหมายรวมทั้งท้ายกรอบแนวทางการดังกล่าว
ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐๙ ๕๖๕๔ ๑๙๙๕ (นายปณตกรฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th